

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 36 nr. 18

7. september 2023

www.kujataamiu.gl • mail: kujataamiu@gmail.com

Åbningstider
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl

Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

greenland
travel

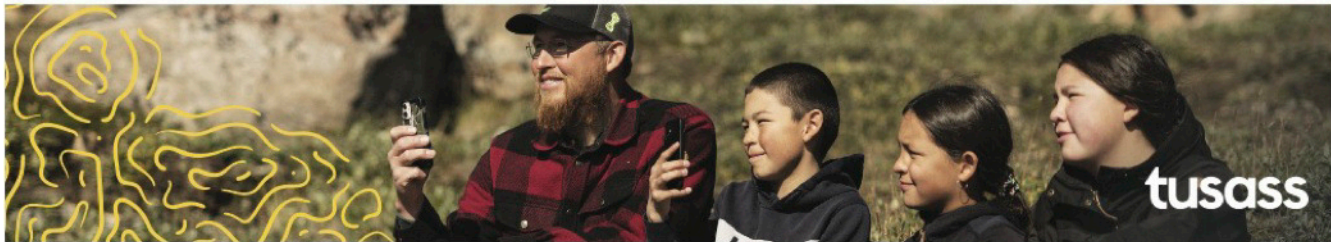
Angalanissat tulleq
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk.

- Nammineq akiligassaappat attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Suli eqarfittut inniminniinermi attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din rejse hos
Grønlands Rejsebureau.

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 701107 • www.greenland-travel.gl

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Pisiniarfiit: immiaaqqanik Carlsberginik Faxe Kondimillu Nunatsinnut eqqus- suineq aarlerinartorsiortoq

Kalaallit annertuumik ajornartorsiuteqalersinnaapput eqqagassanut ingerlatseqatigiiffik ESANI utertittakkanik aaqquissuussineq nutaaq ukiortaami puukunik tigoo-raanissamut piariinnigippat. Tamanna immiaaqqanik sodavandinillu eqqussuineramik eqquissasoq, Brugs-enimi niuernermut pisortaq Jes Nyborg oqarpoq.

Naak Namminersorlutik Oqartussanit imeruusaatit puuinut nalunaarutip nutaap atuutilernissaanut qaammatit sisamaan-nangoraluartut Kalaallit Nunaanni puukutigut annertuumik ajornartorsiortoqalersinnaavoq. Saniatigut Danmarkimit immiaaqqanik sodavandinillu eqqussuisut soorlu Carlsberg, Tuborg, Faxe Kondi aamma Coca-Cola toqqaannartumik ajornartorsiulersinnaapput, aviisi Sermitsiaq taamak allaase-rinnippoq.

Kalaallit Nunaanni pisiniarfiit angisuut ilaanni Brugsenimi

niuernermut pisortaq taamatut naliliivoq.

- ESANI puukunik soorlu qillertuusanik, plastikkinik puiaa-sanillu atoqqitassanik aaqquissuussinissaminut piareersi-manngippat uagut pisiniarfiutillillu sinneri inatsisit unioq-qutinagit immiaaqqanik sodavandinillu soorlu Coopimit, Carlsbergimit Royal Unibrewimiillu eqqussisinnaajunnaas-saagut, Jes Nyberg oqarpoq.

Erseqqissaavoq ukiup naanerani Nuuk Imeq maqitsivittut imeruusaatinillu tunisassiortut unippat ilimagineqarsin-naasoq Brugsenip, Pisiffiup, Pilersuisup nunamilu niuertar-fiutillit mikinerit Danmarkimit nunanillu allanit immiaaqqa-nik sodavandinillu eqqussuisinnaajunnaarnissaat.

- ESANI-p Nunalerinermut, Imminut pilersornermut nukis-

kujataamiu

Naqiterisoq / Udgives af:

Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq
Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60
e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqquissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iloqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

14. september 2023

Normu tulleg saqqummeqqissaaq:
Næste nummer udkommer igen:

21. september 2023

siormullu Naalackersuisoqarfik peqatigalugu utertittakanik aaqjissuussinermi nutaami suniarnerlutik piaartumik paasinngippassuk, niuertarfiutillit annertuumik ajornartorsiuteqalersinnaapput, Jes Nyborg oqarpoq.

Kalaallit Nunaanni eqqagassalerinermut ingerlatseqatigiiffimmi ESANI-mi pisortaq Frank Rasmussen qaammatit qulit matuma siornatigut siullerpaamik Dansk Returpantiimiippoq, Kalaallit Nunaanni naalackersuinikkut suliap ingerlanera oqaluuseriniarlugu. Illuatungeriit oqaluuseraat Danmarkimi utertittakkanik aaqjissuussineq aamma Kalaallit Nunaannut atuutilersinnaanersoq, tamannalu Kalaallit

Nunaannut qanoq pitsaasumik aaqqinneqarsinnaanersoq.

Taama LinkedInimi allappoq Dansk Returpantimi piorsaanermit pisortaq, Martin Udengaard Olesen.

Naalackersuinikkut aalajangiisoqarnissaa amigaataasoq ESANI-li Kalaallit Nunaanni kommuninit sisamanit pigineqartoq puukunik utertittakkanik katersineq pillugu Dansk Retursystemimut isumaqatigiinniaranilu isumaqatigiissuteqarsimangilaq.

- Nalungilarput Danmarkimi Kalaallit Nunaannilu qullersat oqaloqatigiittut.

Taamaattumik oqariartuuteqarnissaat utaqqimaarparput, qanoq inissisimassanersugut, sunillu piumasaqaatitalimmik Kalaallit Nunaanni sulilissanersugut eqqarsaatigalugu, Dansk Retursystemimit ataveqatigiinnermut siunnersorti Mette Klint oqarpoq.

Kalaallit Nunaanni maleruagassaqannginneq immiaaqqanik imeruusaatinillu eqqusuinnermut kiisalu qillertuusat imaqanngitsut, igalaaminermik plastikkimillu puiaasakunut 6 millionit missaanniittunut annertuumik ajornartorsiortitsisinnaavoq.

Sydgrønlands El ApS
 V/ Per Holm
Alt I El udføres
 Per Holm 49 45 19
 Jørgen Andreassen 49 46 58
 Værksted 64 34 81
E-mail: sydel3920@gmail.com
 Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

Turister optager sundhedsvæsen: Læge og borger dybt bekymret

Sundhedsvæsenet mangler hænder til at servicere herboende borgere. Det er især læger og sygeplejersker, der er mangel på. Samtidigt stiger antallet af turister, og især krydstogspassagererne har ofte brug for landets sundhedsvæsen.

Der har været flere lægeevakueringer af turister den seneste tid. Det presser vores i forvejen hårdt prøvede sundhedsvæsen, når flere tusinde turister hver uge anløber de grønlandske havne og flere får brug for lægeassistance under ferien, skriver Sermitsiaq.

Det bekymrer mange. Blandt andet har en læge på Dronning Ingrid's Hospital udtrykt sin store bekymring for turisternes, især krydstogsturisternes invasion i landet:

- Hos sundhedsvæsenets læger kalder vi krydstogspassagerskibende for "flydende alderdomshjem". Mange af passagerne kommer til landet med adskillige sygdomme i forvejen, men adskillige af dem bliver behandlingskrævende på grund af uheld, enten i form af brækkede knogler eller i form af blodprop.

- Vi oplever flere tilfælde af risiko for dødsfald, hvoraf flere er afgået ved døden, fortæller lægen på sit private facebookopslag.

Mange har brug for læge

Lægen fortæller, at hun er dybt bekymret for udviklingen, for de mange turister, der ender med at blive behandlet af sundhedsvæsenet gør, at sundhedsbetjeningen af herboende borgere bliver ramt, fordi turisterne optager store ressourcer fra sundhedsvæsenet:

- De får brug for evakueringer fra skibene til lokale sygehuse, hvilket i flere tilfælde har ført til, at hjemlige sygetransporter bliver udskudt. Men ikke nok med det, når skibene lægger til land, modtager vi mange turister, som opsøger

sundhedsbetjening hos os og mange af dem bliver indlagt på sygehusene, så også her er de lokale borgere sat i venteposition.

Lægen slutter af med at stille spørgsmålstegn ved hvorfor myndighederne tillader denne udvikling, når sundhedsvæsenet i forvejen er i knæ med kun fire faste læger udenfor Nuuk og med så stor mangel på sundhedspersonale.

Borger Aviâja Egede Lyng: De er kun til skade for landet
Aviâja Egede Lyng er bedre kendt som børnetalsmand, men hun har også uddannelse indenfor turismen og har som privatperson påpeget problemet med de mange krydstogspassagerskibe:

- Jeg er dybt bekymret for de negative konsekvenser krydstogtsskibene fører med sig til landet; De sejler ind i fangstområder i Qaanaaq, de sejler ind i fangstområder i Østgrønland, de lokale borgere har i forvejen hårdt brug for sundhedsvæsenet, men passagerne på krydstogtsskibene benytter sig mere og mere af sundhedsvæsenet, oveni forurener skibene. Hvor lidt genererer disse krydstogtsskibe til landet?

- Denne udvikling har på ingen måde at gøre med bæredygtig turisme. Denne udvikling accepteres på trods af at vort land har besluttet sig for at satse på bæredygtig turisme. Det vi er vidner til i dag har intet med bæredygtig turisme at gøre, påpeger Aviâja Egede Lyng sit opslag.

Der kommer prisstigning på brændstof – men ikke voldsom

Direktøren i KNI vil fortsat ikke afsløre, hvornår pris-sikringen på brændstof ophører, men han maner til besindighed: Prisstigningen bliver ikke så voldsom, som vi frygtede i løbet af sidste år.

Efter KNI har afleveret et flot overskud sidste år, som i høj grad er båret af salget af brændstof til krydstogtindustrien og andre rederier, kan direktør for selskabet, Jeppe Jensen, mane til ro i forhold til de ventede prisstigninger på brændstof her i landet:

- Vi kan ikke undgå, at der kommer en prisstigning, når den prissikring der er lavet, da prisen var meget lav, udløber. Men jeg kan godt love, at det ikke bliver en voldsom stigning i forhold til, hvad vi frygtede, da priserne skød i vejret sidste år.

Han bekræfter, at det allerede på KNI's generalforsamling blev lovet at det gode økonomiske resultat kan afdæmpe de prisstigninger, der kommer for befolkningen her i landet i fremtiden.

- Uanset hvad så vil forbrugeren blive påvirket så lidt som muligt. Men det er desværre uundgåeligt, at priserne vil stige på et tidspunkt.

Fortsat uvist hvornår prisen stiger

Direktøren vil ikke fortælle noget om, hvornår det prissikrede brændstof slipper op, da det kan skabe u hensigtsmæssig adfærd hos forbrugerne, hvis man ved, hvornår prisen stiger.

- Det kan skabe en uheldig tendens med hamstring, som igen kan give problemer de steder hvor der er islæg. Vi kan simpelthen løbe tør for brændstof på steder, hvor vi ikke kan få brændstof ind i perioder.

Jeppe Jensen understreger, at overskuddet fra det øgede

salg til udenlandske rederier kommer af hurtigt skiftende priser på olie på verdensmarkedet. Ikke fordi det prissikrede brændstof bliver solgt til rederierne.

Salget til turistindustrien, rederier og efterforskningsselskaber sker udenom den servicekontrakt KNI har med Selvstyret, som sikrer den lave pris på brændstof til lokalbefolkningen her i landet.

Svært at forudse markedsprisen

I mange andre lande importerer man olie løbende og betaler derfor den aktuelle pris, når man køber olien. For KNI er det anderledes. I Grønland importerer KNI store sendinger af olie 5-6 gange årligt.

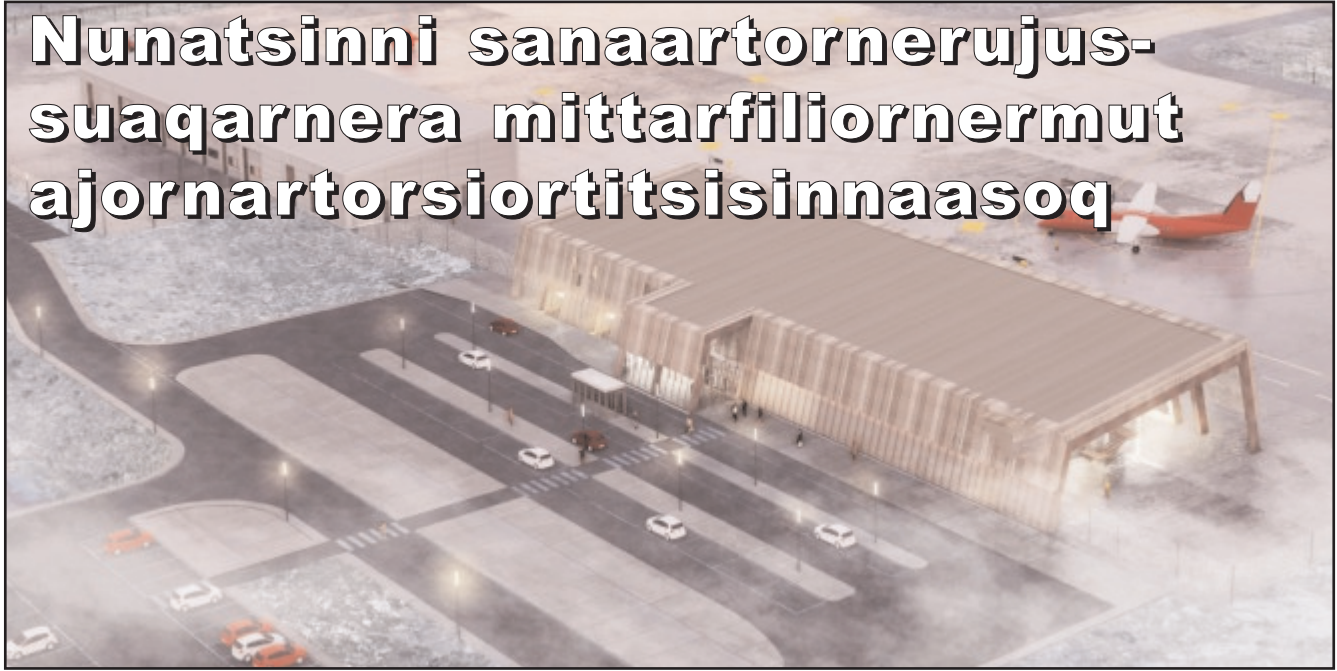
- Nogle gange rammer man et godt tidspunkt og så stiger prisen på verdensmarkedet, inden vi sælger olien igen. Andre gange kan man måske ramme en god pris, men så falder den endnu mere, og så er der ingen fortjeneste. Vi kan ikke slå markedet fra dag til dag. Vi laver ikke risikovurderinger fra dag til dag men over længere perioder, siger direktøren.

Jeppe Jensen forklarer, at der er mange ting, der påvirker markedet som for eksempel krigen i Ukraine, politiske beslutninger i de olieproducerende lande eller udviklingen i verdensøkonomien.

- Der er mange elementer, som vi ikke kan forudse. Ydermere har dollarkursen også en indvirkning på køb og salg, fordi det er den valuta vi handler olie i.

Prisen på en 160 liters tønde olie har de senere år været helt nede på 16 dollars i april 2020, hvor den var billigst op til 126 dollar i juni 2022, da den var dyrest.

Nunatsinni sanaartornerujus- suaqarnera mittarfiliormut ajornartorsiortitsisinnaasoq

Kalaallit Airports uppersaavoq kinguaattoortoqarsinnaasoq, Qaqortumi mittarfissap illutassaata sananeqarnissaanut suliariumannittussarsiuussineq naammassineqarasuannippat. Taamaattorli kinguaattoorneq sivikitsuinnaassasoq KAIR ilimasuppoq.

Qaqortup eqqaani mittarfiliormut qanoq ingerlanera pilugu Kommune Kujallermi kommunalbestyrelsi nakkutiginnilluarpoq. Borgmester Stine Egede (IA) aammalu kommunalbestyrelsimi ilaasortaq Simon Simonsen (S) qulalersimapput mittarfissap piffissap eqqorlugu naammassineqarsinnaanersoq, pilersaarutigineqaraluartoq mittarfiup illutasaa sanaartorlugu sulii aallartinneqanngimmat.

Simonsen Naalackersuisunut ammasumik allagaqarluni apeqquteqarnikuvoq aamma Stine Egede (IA) qularpilersimavoq, mittarfeqarfiit illuutai allallu ingerlatsinermut tunngassuteqartut qaqugu Narsarsuarmut tunniunneqassanersut, tassami kommune Narsarsuaq pillugu annertuunik pilersaaruteqarmat.

Kalaallit Airports kinguaattoortoqarsinnaaneraniq ilu-moorneraavoq

- Mittarfiup illutassaata sanallugu aallartinneqarnissaanut tunngatillugu sanaartortitsisup sanaartortussallu akornanni isumaqatigiinniarnert sulii ingerlappagut. Ajorluartumik naatsorsuutigineqartumit neriuutigineqartumillu tamanna sivisunerusimavoq, tamannalu pissuteqarpoq akit nikerarnerujussuat aammalu sanaartornissamut atortussat qaqugukkut apuunneqarsinnaanerannik, aamma minnerunngitsumik sanaartornermik suliaqartut ulapputorujussuugamik Kalaallit Nunaat tamakkerlugu sanaartukkat piffissami matumani amerlallutillu ilaat annertoorsuugamik, taamak nassuiaavoq KAIR-mi paasisstissisarnermut pisortaq, Mikkel Bjarnø Lund.

Taanna erseqqissaavoq, sanaartornerujussuup sanaartornermik suliaqartut suliaqarpallaaleqqanerannik akillu naatsorsuutigiuminannerannik nalaataqarneq aamma Kalaallit Airportsimut eqquisoq.

- Taamaakkaluartoq naatsorsuutigaarput isumaqatigiissut

sapaatip akunnerisa tulliuttut ingerlaneranni naammassineqarumaartoq, tamannalu pippat aallartissaagut. Tassa ersarippoq piffissap sivisunerusoq isumaqatigiinniarnermut atorneqartariaqalersimasoq, naatsorsuutigisatsinnut sanilliullugu sivisunerulluni. Taamaammatt piffissap imaalinerani inerniliisinnaanngilagut ulloq tunniussiffissamut pilersaarutit malissinnaanerlutigit kinguaattoortoqassanersorluunniit.

- Sanaartornissami piffissap annaasarput imaassinnaavoq piffissamik allanngortitsisoq, taamaattoqassagaluarpalli kinguaattoorneq sivisunavianngitsoq, annerpaamillu qaamatini marlusuunnarni kinguaattoortoqarsinnaanera ilimarnarneruvoq. Taamaattorli oqareernitsit piffissap imaalinerani siumoortumik inernileereersinnaanngilagut siusippallaarpoq taamaaliorinissamut. Piffissap kisimi takutissinnaavaa kinguaattoortoqassanersoq kinguaattoortoqassannginnersorluunniit .

Pilersaarutit malillugit ingerlasoqassappat, kinguaattoortoqaranilu sanaartorneq ingerlassappat, taava naatsorsuutigineqarpoq ukiakkut 2025-mi Qaqortup mittarfissaa atulersinneqassaaq.

 allu design

**Sydgrønlands
designbureau**

info@allu.gl
www.allu.gl

Takornariat nakorsiarusuttorpassuit: Nakorsaq innuttaasorlu tamarmik ernumapput

Peqqinnissaqarfik nunatsinni innuttaasunik sullissinisaminut assassaaleqiffiuvoq. Pingaartumik nakorsat peqqissaasullu amigaataammata pissutsit taamaapput. Taamaattorli takornariarpassuit, pingaartumik umiarsuat takornariartaatit aqutugalugit nunatsinniittartut peqqinnissaqarfimmit sullinneqartariaqalersut amerliartuinnarput, allappoq Sermitsiaq

Takornariat nunatsinniinnerini annaassiniarluni angallasserit piffissami kingullermi amerliartorput.

Peqqinnissaqarfipput sulisussaaleqereeqisoq taamaalilluni sulii annertunerusumik artukkerneqarpoq, tassa takornariat tusintilikaat sinerissami illoqarfinnut nunaqarfinnullu talikkaangata nakorsamit sullinneqarnissaminnik pisariaqartitsisut amerlartuinnarmata.

Taamak ineriartortoqarnera assut ernumalersitsivoq Ilaatigut nakorsaq Dronning Ingridip Napparsimavissuani atorfeqartoq ernumassuteqarpoq, pingaartumik umiarsuit takornariartaatit ilaaffigalugit nunatsinnut tikittartut nakorsanit sullinneqarnissaminnik pisariaqartitsisut taamak amerlatigimmata:

- Peqqinnissaqarfimmi nakorsaqatigiit akornatsinni umiarsuarsuit taasarpagut "utoqqaat illui immami puttasut".

Takornarissat ilarpassui takkuttarput nappaaterpassuaqarerlutik, taakkunanngali arlalissuit aamma Nunatsinni sullinneqartariaqalersarput ajutoorlutik naggussamiknullu napisorlutik imaluunniit aamma aanaartoorlutik milittoorlutilluunniit.

- Arlalippassuartigut toqukkut qimaguttoqarsinnaanera allaallumi qimaguttoqartarnera nalaattarparput, nakorsaq Facebookimini inuttut isummersorluni oqaluttuarpoq.

Nakorsamik atorfissaqartitsisartut taamannaapput

- Takornariat umiarsuarniit napparsimavinnut aasassanngortinneqartartut amerliartuinnarput, tamatuma malitsigisaanik nunatsinni najugaqartut napparsimaviliaanneqartussallu utaqqisinneqartariaqartalerlutik. Tamannaannaanngilarli, tassami umiarsuarsuit takornariartaatit nunamut talikkaan-

gamik, ilaasorpassui nakorsiarparput, taakkunanngalu takornariat arlalissuit napparsimavinnut nakorsiarparput, allaat aamma unitsinneqartariaqartartut amerliartorlutik, taamaalillutik aamma nunaqavissut utaqqereersut sulii aamma utaqqisinneqartalerlutik.

Nakorsaq naggataatigut apeqqusiivoq sooq oqartussaasut pissutsit taamaalinerannut akuersaaginnarnersut, uffa peqqinnissaqarfik annertoorujussuarmik tamaviaartitaareersaq, allaallu Nuup avatanni nakorsat aalajangersimasumik atorfillit sisamaannaasut peqqinnissaqarfimmilu sulisussameerneq taamak annertutigisoq.

Aaqqissuisoqarfimmit kisitsinik utaqqivugut, takornariat ukioq manna nunatsinniittut akornanni nakorsamik atorfissaqartitsisartut aammalu pilertortumik napparsimaviliaanneqartariaqartartut pillugit paasissutissanik pissarsiniarluta.

Innuttaasooq Aviâja Egede Lynges Nunatsinnut iluaquta-anngillat

Innuttaasooq Aviâja Egede Lynges ulluinnarni meeqqat oqaaseqartartuattut ilisimaneqarneruvoq, taannali aamma takornariaqarnerup iluani ilinniagaqarpoq, inuttullu isummersuummini takornariarpassuit umiarsuit takornariartaatsit ilaaffigalugit nunatsinnut tikittartut pillugit assut ernumassuteqarpoq:

- Takornariartaassuit nunatsinnut kingunerluutai ernumagilluinnarpakka; Qaanaami qilalugarniarfinnut pulasarpur, tunumi qilalugaqarfinnut pulasarpur, innuttassut nakorsamik ikiortissinnaanissaminnut erloqereersut, umiarsuarni ilaasut napparsimaveqarfipput atoraluttuinnarpaat, umiarsuillu mingutsitsisarlutik. Nunatsinnilu aningaasat qanoq annikitsigisut ilisarpaat?

- Piujuartitsinissamik tunngaveqarluni ingerlatsinerunngilluinnarpoq. Naak nunatta taanna qulakkeerniarlugu aalajangiinikuugaluartoq. Nammineq takornarialerinnermi aqutsinnermi Bacheloreqarpunga, tassanilu piujuartitsinissaq sammisarinikuullugu, maannalu ineriartorneq piujuartitsinissamik tunngaveqarluni ingerlatsinerunngilaq, Aviâja Egede Lynges tikkuaavoq.

Forhandlinger om Neqis fremtid

Lammeslagteriet i Narsaq giver underskud og udfordrer KNI, som ejer slagteriet. Netop nu forhandler KNI med Naalakkersuisut om fremtiden.

Driften af lammeslagteriet Neqi i Narsaq giver underskud – og har gjort det i mange år, skriver avisen Sermitsiaq.
- Det er en stor udfordring, siger Jeppe Jensen, der er direktør i KNI, som ejer Neqi.

På KNI's generalforsamling i begyndelsen af august kunne direktøren meddele, at man netop har eftergivet Neqi gælden, så driften er stabiliseret og sikret indtil videre.

Det er ikke småpenge, der er tale om. Neqis regnskabsår, der løber fra april til april, udviste i 2022/23 et underskud på over ti millioner kroner og en negativ egenkapital på knap 133 millioner kroner.

Uholdbart underskud

- Det siger sig selv, at det er uholdbart med så stort et underskud, så allerede sidste efterår indledte vi forhandlinger med Naalakkersuisuts Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø om servicekontrakten for Neqi, siger Jeppe Jensen.

- Vi regner med, at servicekontrakten er på plads snart - og senest den 1. april næste år, når regnskabsåret slutter. Der skal skabes en bedre økonomi i slagteriet. Ellers går det

ikke på den lange bane.

I den nuværende servicekontrakt har skatteyderne givet et driftstilskud til Neqi på mellem 5 og 13 millioner årligt.

- En af udfordringerne i Neqi har været, at regnskaberne i årevis ikke har været korrekte som følge af den store sag med regnskabsmanipulation i KNI. Aktiverne – bygningsmasse og maskiner – har været bogført til alt for høj en pris og uden hensyn til afskrivninger. Nu har vi styr på det, og et korrekt regnskab, som vi kan navigere efter. Så er der også et godt grundlag for forhandlingerne med Naalakkersuisut.

Mangel på lam

- En anden stor udfordring, som vi ikke kan gøre noget ved her og nu, er indhandlingen af lam. Det ligger på omkring 20.000 lam i øjeblikket, selv om slagteriet faktisk har kapacitet til 30.000. Det har vi tidligere år løst blandt andet ved at importere lammekroppe fra Island, men det kan vi ikke længere, fordi der også bliver indhandlet færre lam på Island.

Neqi beskæftiger i højsæsonen omkring lammeslagtningerne op mod 90 medarbejdere, mens den faste stab består af 30 medarbejdere. Uden for højsæsonen er de beskæftiget med udskæring og forædling af produkterne til detailhandlen.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

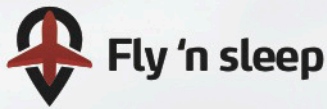

LAD OS TA' PÅ FERIE SAMMEN

- Med Fly 'n sleep fra Qaqortoq kan du rejse billigt til København fra kun **1.995,-** DKK one-way.

Frem til den 24. september kan du ved at tage en overnatning i Narsarsuaq rejse billigt til København. Fly 'n Sleep i Sydgrønland gælder kun fra Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik. Husk at du selv skal tilkøbe overnatningen i Narsarsuaq.

Pisiffik aamma Brugseni aarlerisaaripput: Atuisunut akiligassarujussu- anngorsinnaavoq

Poortuutit pillugit nalunaarutip atulersinneqarnissaa politikerit isumagisariaqarpaat, piniarfiutaatillit Pisiffik aamma Brugseni taama piumasaqarput.

Taamaanngippat atuisut akitsuutinut millionerpassuar-nik 1. januaarimit akiliisussanngussapput, taama aarle-risaarisoaqarpoq.

Politikerit poortuutit pillugit nalunaarut allanngortinniarlu-git akuerinikuuaa, Nuuk Imiullu immiaaqqanik sodavandi-nillu tuniniaanermik kisermaassisuunera atorunnaarsillugu. Tamanna 1. januar 2024-mi pissaaq, Nuuk Imermilu pigin-nittut suliffeqarfiup matusussanngornera nalunaarutigini-kuuaa.

Malittarisassallu atuutilernissaannut qaammatit sisamaan-nanngortut, taartaasussanik periusissaqaranilu imaluunniit inatsiseqannginnera maanna ajornartorsiutaavoq. Tamanna atuisunut annertuumik sunniuteqarsinnaavoq, Brugseni aamma Pisiffik, ataatsimut politikerinut oqariartuuteqartut taama aarlerisaaripput.

- Klaallit Nunaanni politikerit MASSAKKUT aalajan-geequagut!

- Massakkut aalajanginngippata januaarip 1-ianni 2024 poortuutit pillugu nalunaarummut tunngasunut sunulluun-niit piareersimanaviangilagut – tamannalu pisiortorfigisar-takkatsinnut, sulisutsinnut pisiariartunullu akornutaanga-assaqaq, Brugseni aamma Pisiffik allapput.

Akitsuutit qaffarujussuarnissaannut aarlerisaarisut

Imeruersaatiniq 0,25 liiterinut annertunerusunik tikisitsinik-kut puunut akitsuutit ullumikkut 3,50 kr.-iusut, pisiarfiu-taatillit taakku marluk ilaatigut allapput. Taakku nioqqtis-sanut eqqussukkanuinnaq, immiaaqqanut sodavandinullu Nuuk Imeq A/S-imeersuunngitsunut akilerneqartarpoq.

- Kalaallit Nunaanni atuisut 2022-mitulli 2024-mi immiaa-rartorlutillu sodavanditortigissappata akitsuutigineqalersut 125 mio. kr. missaanniissapput – taakkulu atuisartunit aki-lerneqartussanngussapput, nioqqtissat eqqussat akitsornis-saannik ilimasaarneqaaqaarsimanatik. Akitsuut nutaaq tamanna politikkikkut atuutitiinnarneqarumavoq, isummer-figineqarumangilarli, Brugseni aamma Pisiffik allapput,

nangillutilu:

- Naggataatigut atuisoq nioqqtissarpassuarnik nutaanik, ilaatigut niuertarfeqarfiit aningaasaliillutik pisiortugaannik matussutissanut akitsuutinillu nutaanik 125 mio. kr. missa-anniittunik, akiliisutuaassaqaq. Tassa imaappoq, Kalaallit Nunaanni innuttaasut tamarmik immikkut minnerpaamik 2.200 kr.-inik akiliissapput!

Aningaasanut inatsit: Akitsuutit 20 mio. kr.-inik anner-tusissasut

2024-mulli aningaasanut inatsisissatut siunnersuut qimer-looraanni, Naalakkersuisut taama annertutigisumik iluanaa-ruteqarnissamik naatsorsuuteqanngillat.

Poortuutinut akitsuummit 20 mio. kr.-inik iluanaarutit anner-tusinissaa, Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siun-nersuummi naatsorsuutigat.

- Tamakku sodavandinut 6 mio. kr.-ninut, Imigassanut aala-koornartortalinnut immikkut 4 mio. kr.-inik isertitanut, Imeruersaatinut poortuutissanullu 10 mio. kr.-inik iluana-arnerunernut agguataarput, taakkunungalugu ilaapput puussi-at plastikiusut, aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi taama allassimasoaqarpoq.

Siunnersuummili Nunatta Karsia utertitsisarnermit aaqqis-suussamit nutaamit ajortumik sunnerneqannginnissaa, siun-nersuummi atuarneqarsinnaavoq. Taamaattoq aallartisaaner-mut 10 mio. kr.-t immikkoortinneqarput.

Apeqquutit akineqanngitsut

Pisiffik aamma Brugseni oqariartuuteqarnerminni poortuu-tinut aaqqissuussaaneq nutaaq pillugu arlalinnik apeqqu-teq-arput, pisiarfiutillit oqarnerat naapertorlugu suli akineqar-simangillat.

Ilaatigut assersuutigalugu imeruersaatit eqiiallannartut uter-titsisarnermut aaqqissuussamut nutaamut ilanngunneqassa-nersut, Danmarkimi pisiortorfigisartakkat Kalaallit Nunaanni tamarmi niuertarfiipassuarnut puiaasanik utertit-sisarfinnik nassiussinissartik saniatigullu atortussanik ikkussuinissartik angumerisinnaanerpaat.

QAALAA FEERIALAARTA

Fly 'n sleep atorlugu Qaqortumiit Danmarkillu akornanni akikitsumik angalasinnaavutit, siumuinnaq taamaallaat 1.995,- DKK-niit.

Septemberip 24-ianut tungaanut Narsarsuarmi unnuillutit akikitsumik Københavniliarsinnaavutit. Fly'n'sleep nunatta kujataanit Qaqortumiit, Narsamiit aamma Nanertalimminngaanniit taamaallaat periarfissaavoq. Eqqaamallugu Narsarsuarmi unnuinerit nammineq immikkut pisiarissagaku.

Detailbranchen:

Grønlands import af Carlsberg-øl og Faxe Kondi er i fare

Grønland kan få et kæmpeproblem, hvis affaldsselskabet ESANI ikke har det nye returpantssystem klar til nytår til håndtering af tom emballage. Det vil ramme import af øl og sodavand, mener salgschef Jes Nyborg fra Brugseni.

Selv om der kun er fire måneder til, at selvstyrets nye bekendtgørelse om emballage til drikkevarer træder i kraft, risikerer Grønland at få et kæmpe emballageproblem.

Samtidig er importen fra Danmark af store øl- og sodavandsmærker som Carlsberg, Tuborg, Faxe Kondi og Coca-Cola direkte i fare, skriver avisen Sermitsiaq.

Sådan lyder advarslen fra salgschef Jes Nyborg i en af Grønlands store detailkæder Brugseni.

– Hvis ESANI ikke formår at have et system klar til håndtering af engangsemballage i form af dåser, plast og glasflasker til genanvendelse, kan vi og resten af detailbranchen ikke lovligt importere øl og sodavand fra f.eks. Coop, Carlsberg og Royal Unibrew, siger Jes Nyborg.

Han fastslår, at når Nuuk Imeq fra årsskiftet stopper som øltapperi og læskedriksproducent, er der alvorlig fare for, at Brugseni, Pisiffik, Pilersuisoq og mindre aktører i detailbranchen i Grønland ikke kan begynde at importere øl og sodavand fra Danmark og udlandet.

– Hvis ikke ESANI sammen med Departementet for Landbrug, Selvforsyning, Energi snart finder ud af, hvad de vil med det nye pantsystem, får detailhandlen store udfordrin-

ger, siger Jes Nyborg.

Frank Rasmussen, direktør for Grønlands nationale affaldsselskab, ESANI, var for ti måneder siden første gang i Dansk Returpant for at drøfte den politiske proces i Grønland.

Parterne drøftede, om det var muligt at udvide det danske pantsystem til også at omfatte Grønland, og hvordan man i praksis kunne lave en god løsning for Grønland. Det skrev Dansk Retursystems udviklingschef Martin Udengaard Olesen på LinkedIn.

Mangler politiske beslutninger

Men ESANI, der er ejet af de fire grønlandske kommuner, har hverken indledt forhandlinger med eller indgået en aftale med Dansk Retursystem om indsamling af pantbelagte emballager.

– Vi ved, at de danske og grønlandske myndigheder er i dialog. Derfor afventer vi en tilbagemelding fra dem på, hvad vores rolle skal være, og hvilke betingelser vi skal gå ind i Grønland på, siger kommunikationskonsulent Mette Klint fra Dansk Retursystem.

Uden grønlandske regler kan det give store problemer for importen af øl og læskedrikke samt håndteringen af anslået seks millioner tomme dåser, glasflasker og plastflasker.

”UMIK” IN MEMORIAM

Per Bringsjord,

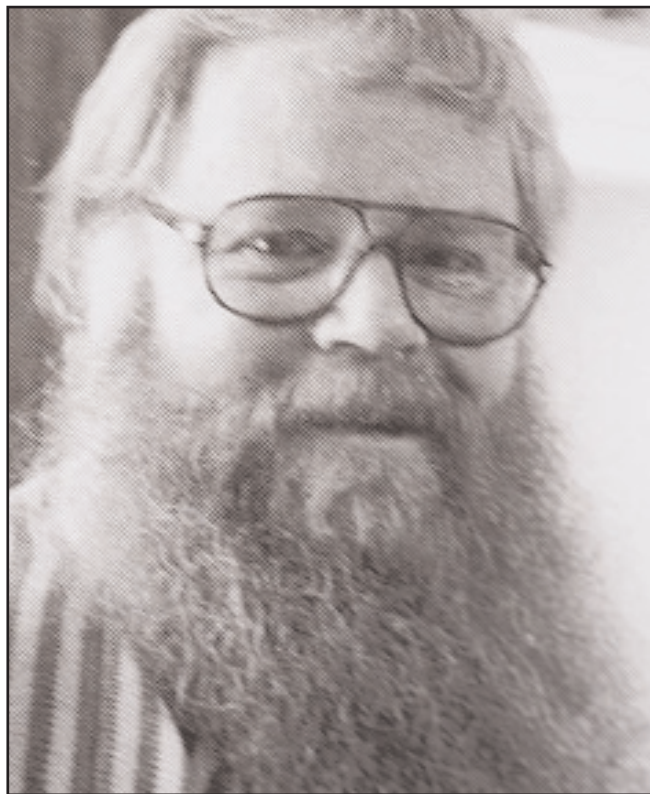
28 maj 1945 – 2 august 2023.

Ved Ivars Silis – fotograf/forfatter, Qaqortoq

Lige så snart Per Bringsjord sidst i 80'erne for første gang satte foden i Grønland i Qaqortoq og tiltrådte en stilling som administrator på Sulisartut Højskoliat fik han tilnavnet ”Umik”. Mage til busket skæg havde vi aldrig set før. Og så var det oven i købet rødt, ligesom Pers hjerte og baggrund, han var skolet i fagforeningsarbejde og socialdemokratisk kommunalpolitik i Danmark og medbragte desuden et værdifuldt netværk.

Det viste sig hurtigt at vi havde fået et kraftværk til byen. En organisator, en effektiv fundraiser og uselvsk koordinatør af sjældent format. Det varede da heller ikke længe før Per skred til handling i tæt parløb med flere højskoleforstandere – senest med Lars Lundblad, og bragte byens kunstnere – og der var en del på tid – sammen i små, effektive arbejdsgrupper. Ideer og fantasi sprudlede og blev omsat til handling under velvillig politisk bevågenhed af byens visionære borgmester Henrik Lund.

Sulisartut Højskoliat dannede rammen om festivals, sing-song aftener, koncerter og succesfuld højskole turisme under Pers motto ”Giv altid gæsterne mere end brochuren stiller i udsigt, og bedre ambassadører kan Grønland ikke få”; højskolen udgav en sangbog, en ambitiøs turistavis, og tjente, sidst men ikke mindst, som et effektivt sekretariat

for skulpturprojektet ”Sten og Menneske” med foldere, bog og Tv-film. Samtidigt med at en backing group af dygtige danske journalister skabte al den PR man kunne ønske sig.

SH var blevet et kulturelt kraftfelt til gavn for byens befolkning i en frugtbar udveksling med byens mange gæster.

Hvem husker ikke de skønne sommeraftener hvor Sulisartut Højskoliat lå indhyllet i duften af grillstegt lam og harmonikaklange og grønlandske og danske arbejdersange.

Qaqortoq tindrede på Nordens kulturelle firmament.

Men selv en guldalder slutter – før eller siden, og efter ti år som administrator på Sulisartut Højskoliat kunne Per med god samvittighed tiltræde en stilling i Nuuk som direktør for KNAPK, kommunernes landsorganisation, en politiske hvepserede, og Per sluttede sin Grønlands karriere som forretningsfører for KNR i et par år.

Kort efter at han og hustruen Anne-Grethe var vendt tilbage til Køge Bugt egnen blev Per ramt af Parkinsons sygdom, og Umik, nu med hvidt skæg, og al hans vitalitet blev bundet til en rullestol. Andre dårligdomme stødte til og i begyndelsen af august slukkede kraftværket definitivt.

Alligevel forblev Per trofast overfor sine ungdoms idealer til det sidste. Han ønskede sig ikke nogen begravelse med kranse og buketter, men testamenterede i stedet sin krop til videnskaben, til gavn for fællesskabet.

Per – jeg, vi og vi er mange – er stolte over at have arbejdet tæt sammen med dig og haft dig som ven og inspirator, æret være dit minde.

Q-Offset

Torvevej B-46 • Boks 378 • 3920 Qaqortoq

Tlf.: 64 29 69 • mail: kujataamiu@gmail.com

Har dit firma brug for:

- Kuverter med eller uden rude
Størrelser: m65 • M5 • C4
- Arbejdsrapporter med gennemslagspapir
1 eller 2 kopier
- Lønsedler med gennemslagspapir
1 eller 2 kopier
- Blokke

Så kontakt din
lokale trykker på:

64 29 69 • mail: kujataamiu@gmail.com

Mittarfeqarfiit Narsarsuarmi illuutaasa ilaat Nutaaliorfinngussaaq

En af Mittarfeqarfiits bygninger i Narsarsuaq bliver Innovationshus

Narsarsuarmi illu B-30, ullumikkut Mittarfeqarfiit A/S-imit atorpeqartoq, akiliutitaqanngitsumik Kommune Kujallermut tunniunneqarnissaa Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisup akueraa. Illuut allaffeqarfittut, nutaaliorfittullu atorussullugu Kommune Kujallermi kommunalbestyrelsip ataatsimiinnermini illuut tigussallugu kissaatigisimavaat.

Qaortumi mittarfittaassap atulerneratigut mittarfik qulimi-guulinnut mittarfinngortinneqarpat, Narsarsuarmi inuussutissarsiutitigut ineriartortitsinissamat periarfissat misissorneqarnerinut atatillugu Narsarsuarmi nutaaliorfimmik pilersitsisoqarnissaanik Innovation South Greenland siornatigut kissateqarnikuuvoq. Siunertamut tassunga B-30 piukkullugu oqaatigineqarnikuuvoq.

Narsarsuarmi aallarnisaaniartunut pitsaasunik atugassaqartitsinissaaq, Innovation South Greenland naapertorlugu Narsarsuarmi nutaaliorfimmik pilersitsinissaaq siunertaavoq. Taassumap saniatigut ilisimatusarfiit ininik attartornissaminut soqutiginnippat, taakkualu illorsuarmik ininik attartorsinnaassallutik.

Mittarfeqarfiit A/S-ip manna tikillugu illuummik allaffeqarfittut atuisup ilisimatitsissutigaa, allaffeqarfiit terminaleqarfimmi ataatsimoortinneqartussaammata B-30 atorussaajunnaarlugu.

Naalakkersuisoq Erik Jensen ima oqarpoq:

”Mittarfeqarfiit Narsarsuarmi illuutaasa ilaat Kommune Kujallermut tunniussinnaagatsigu nuannaarutigaa. Taamaalluni Narsarsuarmi inuussutissarsiorneq pitsaane-rusunik atugassaqalernissaanut, siunissami periarfissagissarnerunissamat tapertaassalluni.”

Borgmester Stine Egede ima oqarpoq:

”Illuut siunertanut assigiinngitsunut atorusunneqalereermat, Narsarsuarmi inuussutissarsiornerup, ilisimatusarnerullu ingerlatiinnarneqarnissaannut illuut atorneqarsinnaammata nuannerpoq”.

Naalakkersuisoq for Boliger og Infrastruktur har godkendt, at bygningen B-30 i Narsarsuaq, der i dag bruges af Mittarfeqarfiit A/S, bliver overdraget vederlagsfrit til Kommune Kujalleq. Kommune Kujalleq har på et kommunalbestyrelsesmøde ønsket at overtage bygningen til brug for administration og som innovationshus.

I forbindelse med undersøgelsen af mulige erhvervsudviklingsmuligheder i Narsarsuaq, når lufthavnen omdannes til heliport efter ibrugtagning af lufthavn i Qaortoq, har Innovation South Greenland tidligere udtrykt ønske om etablering af et innovationshus i Narsarsuaq. Til dette formål er B-30 blevet nævnt som en mulig lokation.

Formålet med at etablere et innovationshus i Narsarsuaq er ifølge Innovation South Greenland, at skabe gode fysiske rammer for iværksætter i Narsarsuaq.

Der er desuden interesse fra forskningsinstitutioner om at leje lokaler, hvilket bygningen også giver plads til.

Mittarfeqarfiit A/S som hidtil har brugt bygningen som administrationsbygning, har meddelt, at de ikke længere skal bruge B-30, da administrationen samles i terminalbygningen.

Naalakkersuisoq Erik Jensen udtaler:

”Jeg er glad for at vi kan overdrage en af Mittarfeqarfiits bygninger i Narsarsuaq til Kommune Kujalleq. Derved kan erhvervslivet i Narsarsarsuaq få bedre vilkår og bidrage til positive fremtidsudsigter for erhvervslivet.”

Borgmester Stine Egede udtaler:

”Vi oplever allerede at der er interesse for brug af bygningen til forskellige formål, så det er glædeligt at bygningen kan benyttes til at holde liv i erhvervsliv og forskning i Narsarsuaq”.

KNI-mi pisortaq: Orsussap akia qaffassaaq – kisi- anni annertunngitsumik

Orsussap akianik sillimasiineq qaqugu atorunnaassanersooq, KNI-imi pisortap suli oqaatigisinnaangilaa, kisianni eqqissisaavoq: Akip qaffariaatissaa ukiup siuliani ernummatigisatsitut annertutiginaviangilaq.

KNI-p siorna umiarsuarnut takornariartaatinut umiarsuaatileqatigiiffinnullu allanut orsussamik tunisinermut pissuteqarluartumik sinneqartooruteqarnermi kingorna, nunatsinni orsussap akitsornissaanut naatsorsuuteqarnermut tunngatilugu, ingerlateqatigiiffimmi pisortaq, Jeppe Jensen eqqissisaavoq:

- Akit appasissorujussuugallarmata akinut sillimasiineq suliarineqarsimasooq qaangiuppat, akit qaffannissaat pinngitsoorsinnaangilarput. Kisianni siorna ernumagisatsitut qaffariaat annertutiginaviangitsoq neriorsuutigisinnaavara. KNI-p ileqquusumik ataatsimeersuarnerani aningaasatigut angusaqarluarnerup akit innuttaasunut siunissami qaffannissaat annikillisartussaagaa neriorsuutigineqarsimasooq, taasuma uppersarpaa.

- Qanorluunniit pisoqaraluarpat atuisut minnerpaamik eqqorneqassapput. Kisianni akit arlaanni qaffannissaat ajoralu-artumik pinngitsoorneqarsinnaangilaq.

Akit qaqugu qaffannissaat suli ilisimaneqanngitsoq

Orsussap akia aalajangersimasooq qaqugu atorunnaassanersooq pisortap oqaluttuariniangilaa, akip qaffannissaaq ilisimatillugu atuisut akornanni naleqqutinnngitsumik pissusilersornermik pilersitsisnaammat.

- Eqqanaarsarnermik pilersitsisoqarsinnaavoq, tamannalu sumiiffinni sikusartunit ajornartorsioritilersinnaavoq. Sumiiffinni piffissap ilaani orsussamik pajussinnaangisatsinni nunguutsissanngilagut.

Nunanit allanit umiarsuaatileqatigiiffinnit tunisaqarnerunermut sinneqartoorutit nunarsuarmi niuerfinni uuliap akianik sukkaasumik nikerartunersooq, Jeppe Jensenip oqaatigaa. Orsussamik qularnaveeqqutilik umiarsuaatileqatigiiffinnut

tunineqanngilaq.

Takornariartitsisartunut, umiarsuaatileqatigiiffinnut aamma umiarsuarnut misissuissutitut tuniniaaneq KNI-p Namminersorlutik Oqartussanut kiffartuussinissamut isumaqatigiissutaata avataatigut pisarpoq, tamanna nunatsinni innuttaasunut orsussamik akikitsumik qulakkeerinnittarpoq.

Niuernermi akit siulittuutigiuminaatsut

Nunani allarpassuani uuliamik ataavartumik eqqussuisoqartarpoq, taamaattumillu uuliamik pisigaanni maanna aki atuuttoq akilerneqartarluni. Kalaallit Nunaanni uuliamik annertuumik ukiumut tallimariarluni arfinileriarluniluunniit eqqussisoqartarpoq.

- Ilaatigut piffissamik pitsaasumik eqquisoqartarpoq, taava uuliamik tunisaqarqinnginitsinni nunarsuarmi niuerfinni akit qaffattarput. Ilaannikkut akimik pitsaasumik eqquisoqarsinnaavoq, taava akit suli qaffaqqillutik iluanaaruteqanngitsoortoqarsinnaasarluni. Niuerfik ullormiit ullormut ajugaaffigisinnaangilarput, piffissalli sivisunerusup ingerlanerani taamaalisinnaavugut, pisortaq oqarpoq.

Niuerfimmuut sunniuteqartut amerlasartut, Jeppe Jensen nasuiaavoq, assersuutigalugu Ukrainemi sorsunneq, nunani uulianik tunisassiorfiusuni politikikkut aalajangiinerit imaluunniit nunarsuarmi aningaasaqarnerup ineriartorneranit.

- Sorpassuit siulittuuffigisinnaangilagut. Aammattaaq dollarip nalinga tunisinermut tuniniaanermullu sunniuteqartarpoq, uuliamik niuernermi taanna atorneqartarmat.

Uuliap nappartap 160 literip akia ukiuni kingullerni apriliimi 2020-mi 16 dollarinik appasitsigisumiippoq, juunimi 2022-mi akisunerpaagami 126 dollarimiilluni.

Overophedet byggebranche kan give problemer med lufthavnsbyggeri

Kalaallit Airports bekræfter at en forsinkelse kan blive til realitet, hvis udbuddet af terminalbygningen ved den nye lufthavn i Qaqortoq ikke bliver bragt i orden snarest. Det vil dog kun dreje sig om en mindre forsinkelse forsikrer KAIR.

Kommunalbestyrelsen i Kommune Kujalleq holder godt øje med fremskridtet af lufthavnsbyggeriet ved Qaqortoq.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer
Industri-installationer
Service
Skibs-installationer
Data-installationer
Kommunikation
Antenneanlæg
Elevatorer
Belysningssteknik

Sikringsanlæg
Patient- og nødkald
Brandalarm anlæg
Maskinelektro
Termografering
Hvidevarer
Storkøkkener
Døgnvagt
El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaqluortoq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allalu*

Arssarnerit A/S
Jaraatoq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500

Vagttlf.: 494530

Borgmester Stine Egede (IA) og kommunalbestyrelsesmedlem Simon Simonsen (S) er kommet i tvivl om der er tale om en forsinkelse, da byggeriet af terminalbygningen til lufthavnen endnu ikke er blevet iværksat som planlagt.

Simonsen har stillet et åbent spørgsmål til Naalakkersuisut mens Stine Egede (IA) er i tvivl om, hvornår lufthavnsbygninger og andet i forbindelse med driften, bliver overdraget til Narsarsuaq, fordi kommunen har mange planer for Narsarsuaq.

Kalaallit Airports bekræfter en mulig forsinkelse

- Vi forhandler stadig om at få bygningsentreprisen endeligt på plads. Det har desværre taget lidt længere tid end forventet og håbet, og det har det blandt andet på grund af stærkt svingende priser og leveringstider på materialer, og fordi der er travlhed hos entreprenørerne med en lang række andre byggeprojekter her i Grønland, forklarer kommunikationschef i KAIR, Mikkel Bjarnø Lund.

Han forklarer, at overophedningen i byggeriet udfordrer entreprenørerne og derved også Kalaallit Airports.

- Vi forventer dog, at en aftale kommer på plads i løbet af de kommende uger, så vi kan komme i gang. Det er klart, at det har taget mere tid, end vi havde planlagt at få en aftale på plads. Men vi kan på nuværende tidspunkt ikke konkludere, om det får konsekvenser for afleveringstidspunktet.

- Det kan godt vise sig, at vi ikke helt kan indhente det tabte, men i så fald vil det være en mindre forsinkelse på enkelte måneder. Det er som sagt dog ikke noget, vi kan konkludere på nuværende tidspunkt – det er for tidligt. Det vil den kommende periode vise.

Hvis alt går efter planen og der ikke sker nogen forsinkelse vil Qaqortoq lufthavn komme i drift i efteråret 2025.

Neqip siunissaa isumaqatigiin- niutigineqartoq

Narsami savaaqqanik toqoraavik amigartooruteqarpoq KNI-lu toqoraavimmik piginnittoq ilungersuatinneqarluni.

Maannakkorpiaq siunissaq pillugu KNI Naalackersuisunut isumaqatigiinniartpoq.

Narsami savaaqqanik toqoraavik Neqi amigartooruteqarfiusumik ingerlanneqarpoq – ukiorpassuarnilu taamaalluni, allappoq aviisi Sermitsiaq.

- Tamanna ilungersunarluinnarpoq, Jeppe Jensen, KNI-mi Neqimik piginnittumi pisortaasoq, oqarpoq.

Aggustip aallartinnerani KNI-p ataatsimeersuarnerani pisor-
taq nalunaarpoq, Neqip akiitsui isumakkeerneqarsimasut
taamaallunilu ingerlanneqarnera patajaallilluni maanna-
mullu qulakkeerneqarallarluni.

Aningaasat ikittuinnaangillat. Neqip ukiumut naatsorsu-
siorfia apriliimiit apriliimut ingerlasoq 2022/23-mi 10 mil-
lionit sinnerlugit amigartoorfiuvoq namminerlu aningaasaa-
titigut 133 million koruuningajannik amigartoorluni.

Amigartoorneq attanneqarsinnaangitsoq

- Soorunami taama annertutigisumik amigartoorneq attan-
neqarsinnaangilaq, taamaattumik siorna ukiakkulli Nuna-
lerinermut, Imminut pilersornermut, Nukissiornermut Ava-
tangiisinullu Naalackersuisoqarfik peqatigalugu Neqimut
kiffartuussinissamut isumaqatigiissusiornissarput aallarni-
sarpaput, Jeppe Jensen oqarpoq.

- Naatsorsuutigaarput kiffartuussinissamut isumaqatigiissut
inissingajalersoq - kingusinnerpaamillu aappaagu apriliip
aallaqaataani ukioq naatsorsuusiorkfik naappat.

Taamaaliornikkut toqoraavik aningaasatigut periarfissarin-
nerulissaaq. Taamaangippat pissutsit taamaattut attanneq-
arsinnaangillat.

Maannakkut kiffartuussinissamut isumaqatigiissummi aki-

leraartartut Neqip ingerlanneqarneranut ukiumut 5 aamma
13 million koruunit akornanni aningaasaliisarput.

- Neqimi ilungersunartut ilagisimavaat ukiorpassuarni naat-
sorsuutit eqqortuusimanginnerat KNI-mi naatsorsuusiork-
nikkut ukapaatitsiniaaneq pequtigalugu. Pigsat – illuutit
maskiinallu – naleqarpallaarujussuurtut naatsorsuutini
ikkunneqarsimapput nalikilliliinissaq isumagineqarani.

Maanna taakku aqulerpavut, naatsorsuutillu eqqortut ator-
sinnaalerlutigit. Taamaattumik Naalackersuisunut isumaqa-
tigiinniarnissamut pitsaasumik tunngavissaqarpugut.

Savaaqqat amigaataasut

- Ilungersunartoq alla maannakkorpiaq iliuuseqarfigisinna-
angisarput tassaasimavoq savaaqqat tunineqartut.

Maannakkorpiaq savaaqqat 20.000-iusarput naak toqoraavik
30.000-nik naammassisaqarsinnaagaluartoq.

Siusinnerusukkt tamanna aaqqinniarlugu ilaatigut Islandi-
mit savaaqqat neqaanik pisisarsimavugut, taamaaliorsinnaa-
junnaarpugulli, Islandimi aamma savaaqqat tunineqartut
ikilisimmammata.

**Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS**

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaqqissaarnek, Sullissilluarnek
- Nuannisarnek Ipiitsoq**

**Professional Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Pisiffik og Brugseni advarer: Kæmpe regning kan være på vej til forbrugerne

Politikerne skal få taget hånd om udstedelsen af en ny emballagebekendtgørelse, lyder det fra de to dagligvarekæder Pisiffik og Brugseni. Ellers kan forbrugerne komme til at betale mange mio. kr. mere i afgift fra 1. januar, lyder advarslen.

Politikerne har vedtaget at ændre emballagebekendtgørelsen og ophæve Nuuk Imeqs de facto monopol på salg af øl og sodavand. Det sker 1. januar 2024, og Nuuk Imeqs ejere har som en reaktion meldt ud, at virksomheden lukkes.

Problemet er nu, at man med fire måneder til deadline ikke har et system eller regler, som kan træde i stedet for. Det kan i den grad komme til at gå ud over forbrugerne, lyder advarslen fra Brugseni og Pisiffik, der kommer med et fælles opråb til politikerne.

- Vi vil appellere til de grønlandske politikere om at få taget beslutningerne NU!

- Alternativt står vi den 1. januar 2024 uden at være klar til noget som helst, der har med den nye emballagebekendtgørelse af gøre – til stor gene for både vores leverandører, medarbejdere og kunder, skriver Brugseni og Pisiffik.

Advarer mod kraftig afgiftsstigning

De to butikskæder skriver blandt andet, at emballageafgiften ved indførsel af drikkevarer over 0,25 liter i dag udgør 3,50 kr. Denne afgift er i dag ikke pålagt øl og sodavand fra Nuuk Imeq.

- Hvis de grønlandske forbrugere indtager den samme mængde øl og sodavand i 2024, som de gjorde i 2022, vil det betyde en ny afgift på ca. 125 mio. kroner – penge som tages ud af forbrugernes lommer uden varsel i form af højere priser på de importerede produkter. Fra politisk side er der ingen vilje til at tage stilling til denne nye afgift, udover at den blot skal fortsætte, skriver Brugseni og Pisiffik og

fortsætter:

- I sidste ende er der kun forbrugeren til at betale for de mange nye produkter, både i form af dækning til detailhandlens store investeringer og en ny afgift på ca. 125 mio. kroner. Det svarer til minimum 2.200 kr. for hvert enkelt menneske i Grønland!

Finansloven: Øgede afgifter på 20 mio. kr.

Kigger man i finanslovsforslaget for 2024, regner Naalakkersuisut dog ikke med at få et provenu i den størrelsesorden.

I finanslovsforslaget regner Naalakkersuisut med et øget provenu fra emballageafgiften på 20 mio. kr.

- Disse er fordelt på 6 mio. kr. på sodavand, 4 mio. kr. i ekstra indtægter på Alkoholholdige drikkevarer, 10 mio. kr. i øget provenu på Mineralvand og emballage, herunder plasticposer, står der i finanslovsforslaget.

I forslaget fremgår det dog også, at Landskassen ikke må blive påvirket negativt af et nyt returpantssystem. Dog afsættes 10 mio. kr. til opstartsfasen.

Uafklarede spørgsmål

I deres opråb remser Pisiffik og Brugseni desuden en række spørgsmål op om et nyt emballagesystem, som ifølge butikskæderne stadig er uafklarede.

Det gælder blandt andet om eksempelvis energidrikke er med i en ny ordning, hvor returemballage skal sendes hen og om leverandøren kan nå at levere og montere ekstra udstyr til flaskeautomater til en lang række supermarkeder spredt over hele Grønland.

BRILLER & KONTAKTLINSER

Aqqusinersuaq 23, Postboks 1030, 3911 Sisimiut
Tlf.: 863012 / 541512

Isarualerisoq Kirsten Vahl **Kujataani Isarussat**-niit
Qaqortumiissaaq.

Sisamangorneq 14. – marlunngorneq 19. sep. 2023
ilanngullugu.

Isitit misissortikkusukkukkit uunga sianersinnaavutit piffissamik
inniminniillutit. **Tlf.: 863012.**

-0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-0- -0-

Optiker Kirsten Vahl fra **Kujataani Isarussat** kommer til
Qaqortoq.

Fra torsdag d. 14. september til og med tirsdag d. 19.
september 2023

Tidsbestillingen til synsprøve **Tlf.: 863012.**

Takuss

OBS! Walsöevej B-512 gul

Permien & Permien

I samarbejde med

COMBY

SERVICE IS A PRIORITY

Vi tilbyder internet til både private og erhverv.

til følgende månedlige priser:

Privat "Op til" pakke

10/2 mbit

599 kr.

30/5 mbit

699 kr.

30/30 mbit

899 kr.

Oprettelse: 2.200kr.

Erhervs "Op til" pakke

30/30 mbit

1.349 kr.

50/50 mbit

2.199 kr.

100/100 mbit

2.899 kr.

Oprettelse: Spørg om priser, da det variere

Canon

Vi tilbyder også leje af MFP maskiner

Hvis interesse eller ved spørgsmål, så enten ring på +299 49 45 85 eller skriv til info@permien.org